

Sisäministeriön rajavartio-osasto

Lausuntopyyntö 9.3.2022 (VN/7427/2022)

Maahanmuuttoviraston lausunto

Sisäministeriön rajavartio-osasto on pyytänyt Maahanmuuttovirastolta lausuntoa rajavartiolainsäädännön muutostarpeista koskevasta arviomuistiosta (jatkossa ''arviomuistio'') 11.4.2022 mennessä.

Maahanmuuttovirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Laite-etsinnän käyttö turvapaikkahakemusten rekisteröinnin ja käsittelyn yhteydessä

Arviomuistion mukaan laite-etsinnän käyttö olisi tarpeellista myös turvapaikkahakemusten rekisteröinnin ja käsittelyn yhteydessä.

Maahanmuuttovirasto toteaa, että turvapaikanhakijoihin kohdistuvalla laite-etsinnällä on välitön yhteys turvapaikkahakemusten käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa, erityisesti henkilöllisyyden kokonaisvaltaisen selvittämisen näkökulmasta. Maahanmuuttovirastolla on rajattu kyky saada kansainvälistä suojelua hakeneelta henkilöltä tietoa tämän henkilöllisyydestä, jos hakija esittää vain vajavaiset tiedot itsestään ja henkilöllisyydestään. Laite-etsinnällä ja sen tuottamilla tiedoilla olisi turvapaikkahakemusten käsittelyn kannalta täydentävää merkitystä, myös turvapaikkaperusteiden arvioimisen kannalta. Laite-etsinnällä ja sen tuottamilla tiedoilla voi olla seuraavanlaisia hyötyjä turvapaikkahakemusten käsittelyn näkökulmasta (lista ei ole tyhjentävä):

- hakijan henkilötietojen selvittäminen;
- hakijan matkustus- ja muista henkilöasiakirjoista otetut kuvat;
- hakijan kotimaan, kotialueen ja matkareitin selvittäminen;
- hakijan mahdollinen oleskelu ja liikkuminen konfliktialueilla;
- hakijan kontaktit salakuljettajiin ja heitä koskevat tiedot;
- ihmiskaupan uhrin tunnistaminen ja ihmiskaupparikosten paljastuminen;
- hakijan sosiaalisen median tilit ja avointen lähteiden tutkinta;
- hakijan perhesuhteiden arviointi – yhteydenpito kotimaahan, tiedot mahdollisesta turvaverkosta ja perheenjäsenistä;
- hakijan koulutuksellinen ja ammatillinen tausta;
- hakijan mahdollinen osallistuminen aseelliseen toimintaan;
- poissuljenta-aihteiden tunnistaminen.

Laite-etsinnän tuottama materiaali kokonaisuudessaan voi parantaa viranomaisen edellytyksiä tunnistaa turvapaikkaprosessin väärinkäyttöä. Merkittävistä hyödyistä huolimatta laite-etsinnässä on kyse perusoikeusherkästä toimenpiteestä, sillä laite-etsinnällä puututaan merkittävästi etsinnän kohteen yksityisyydensuojaan. Maahanmuuttovirasto pitää hyvänä sitä, että arviomuistiossa on tämä seikka tunnistettu ja sille annettu painoarvoa.

Ylijohtaja Jari Kähkönen

Asiantuntija Ivan Hadaya

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 05.04.2022 klo 10:49. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Sisäministeriön rajavartio-osasto